

dovino 1, za arheologijo 1, za tehniko 1, za inženjerje in stavitelje 2. — Uradni list zemljedeljskega sveta za kraljevino češko 1; za gospodarstvo, gozdarstvo, lov, vrtnarstvo in vinarstvo 42, za rejo perutnine 1, za ribarstvo 1, za bučelarstvo 2, za rejo in vadbo psov 1, za domače gospodinje 1. — Vladni list v stvaréh osnovnih šol na Češkem 1, na Moravskem 1; pedagoških listov (za učiteljstvo in za mladino posebej) je 25; list Osrednje matice šolske 1; za glasbo 7; za citriste 1, za gledališke stvari 2. — Za finance 5, za hranilnice in posojilnice 3, za trgovino 1, za trgovsko mladino 1; za obrt sploh 2, za cukrovarstvo 1; društva v podporo uradnikov cukrovarskih 1 za pivovarstvo 2; za málinarje 1, peke 2, mesarje 1, krojače 2, čevljarje 3, stolarje 1, rokavičarje 1, fotografe 1, tipografe 3, mehanike 1, strojarske delavce, ključarje, kovače i. t. d. 1, zidarske delavce 1 in za delavce sploh 9; — za gostilničarje 1, list društva za povišanje tujinskega poseta Prage 1; — dijaška 2, ženski list 1, za človekoljubje (priloga) 1, za obrambo češke národnosti v nemških krajéh na Češkem 1; za vojaščino 1, list dosluživših vojakov 1. — Sokoli imajo 4 liste, gasilci 4, turisti 1, velocipedisti 2, tesnopisci 3, društvo za rezljanje z izrezačo 1, socialni demokratje 2. — Največ časopisov je torej zemljedeljskih, namreč 42; v drugi vrsti je pedagogika z 25 listi, v tretji vrsti pa bogoverstvo z 20 listi.

Da more izhajati toliko strokovnih časopisov čeških, temu vzrok je to, da se je združevanje na Češkem razvilo takó kakor morda nikjer drugje na Avstro-Ogerskem. Združevanje je posledica izobraženosti, ta pa pospešuje vsako stroko s tem, da se izdaja strokovne liste, in takó ima skoraj vsako češko društvo tudi svoj list, kar je sevéda češki književnosti na veliko korist.

(Dalje prihodnjič.)

L I S T E K.

† I V A N Ž E L E Z N I K A R.

Dné 26. prosinca je umrl po dolgi in mučni bolezni Ivan Železnikar, slovenski pisatelj in urednik „Slovenskega Naroda“. Pokojnik se je porodil v Stiški vasi pri Cerkljah dné 28. grudna 1839. leta, dovršil gimnazijske studije v Ljubljani leta 1859. in potem šel na Dunaj, kjer je tri leta poslušal pravoslovje. Nató je vstopil kot notarski kandidat pri g. notarji Radeji v Slovenski Bistrici in leta 1881. po smrti Jurčičevi prevzel uredništvo „Slovenskega Naroda“. Mimo obilih člankov politiške vsebine je pisal v le-tá

časopis „Nedeljska pisma“, ki so se mu časih jako posrečila, poleg tega je bil urednik „Škratu“ in pozneje „Brusu“. Izmed drugih del omenjamo, da je priredil novo izdajo Razlagove „Pesmarice“ in uredil po naročilu upravnega odbora „Národne Tiskarne“ prvi zvezek Zarnikovih zbranih spisov. Tudi našemu listu je bil zlasti prejšnja leta zvest sotrudnik in priobčil dôkaj lepih spisov („Osapska dolina“) in zanimljivih drobnosti („Napoleonove litanije“). Pokojnika sta dičili izredna odločnost in vztrajnost, torej svojstvu, katerih je sôsebno živo treba časnikarju slovenskemu! R. I. P.

Levstikovi zbrani spisi. Lani že smo imeli nekolikokrat priliko govoriti o novi izdaji Levstikovih poezij, katero je po naročilu ljubljanskega knjigarja g. Bamberga pripravljaval g. prof. Fr. Levce; v poslednjem zvezku pa smo zabeležili, da sta že izšla prva dva zvezka, obsežajoča Levstikove poezije, in izrekli prepričanje, da slovenski národ sôsebno veselo vzprejme prelepo izdajo, s kakeršno se dosihdob izvestno ni mogla ponášati književnost naša. Nekako navajeni smo sicer že nekaj let, da se nam sléharo leto za praznike podá novo književno darilo, toda na Levstikove poezije smo bili sôsebno radovedni, prvič, ker si iz raztresenih spisov Levstikovih ni bilo lahko môči ustvariti celotne slike pesnikove, drugič, ker se je našlo v njega ostalini obilo nenatisnjenega gradiva, in tretjič, ker smo bili uverjeni, da dobimo iz roke g. prof. Levca vsestranski dovršeno delo.

O Levstikovem delovanji se je že tolikanj pisalo baš v našem listu, da ni treba iz nova govoriti o njem. Kdor se vender želí poučiti, njega opozarjamo na prelepo razpravo, katero je leta 1889. priobčil v našem listu prof. Stritar, in na zanimljivi spis prof. Levca v prvi številki lanskega letnika. Danes izpregovorimo samó nekoliko splošnih besed o Levčevi izdaji, pozneje pa priobčimo o nji nekoliko podrobnejše poročilo.

Skupna izdaja Levstikovih poezij bi bila že sama po sebi jako zaslužno delo, akotudi bi ji ne bile dodane razjasnjujoče opomnje, kakeršne je priobčil prof. Levce. Tolmači pesniških del so čestokrat preučeni in zategadelj presuhoparni, takó da jih preprosti čitatelj niti ne bere, nego da imajo vrednost samó za književnega zgodovinarja. Ne takó tolmač prof. Levčev. Koliko gradiva je nakopičenega v njem, zanimjivega vsakomur, koliko stvari, ki so bile doslej neznane tudi izobraženemu čitatelju! Kjerkoli se bodo čitale in razlagale Levstikove poezije, ozirati se bode na Levčev tolmač, ki je že sam po sebi nekakšna analiza Levstikovega duševnega in družabnega življenja. Zategadelj ne moremo prehvaliti izdajatelja, da je priobčil te znamenite svoje opomnje, v katerih tiči precejšen oddelek književne zgodovine slovenske. Druga prednost je ta, da je pri vsaki pesmi ali pridejan vir, kje je izšla, ali letnica, kdaj je dotično pesem Levstik sam priredil za natisek, po nekoč tudi letnica, kdaj je bila ta ali óna pesem zložena; vseh letnic sevéda ni bilo môči dognati. Izvestno nam pritrdi vsakdo, da je stalo urednika mnogo truda in časa, predno je zbral te prezanimljive podatke, kakeršnih ne dobiš v nobeni drugi pesniški zbirki slovenski.

Uredovanje Levstikovih poezij pa je bilo tudi v marsikaterem drugem oziru zamudno in težko delo. Prvič je treba pomisliti, da so bile spisane v dolgi dôbi štiri-desetih let, drugič, da jih je Levstik neprestano pilil in prenarejal, časih celo prevestno, ker je čisto zaradi jednega nedostatnega stika ali verza izpremenil vso pesem, takó da je našel prof. Levce v rokopisih časih po 15 varijant, in tretjič, da je bila Levstikova pisava jako različna. Izdajatelj se je torej moral odločiti za jedno, in sicer kolikor môči dosledno pisavo; da se je ravnal po Levstikovi pisavi v poslednjih letih, to je popolnoma prav. Jedinosti sevéda ni bilo môči dognati popolnoma, saj se niti ne dá doseči v prozi, ako nečemo, da ne zabrišemo óne, rekli bi, lahke rôse, katera se bliska na duševnih cveticah sléharnega pisatelja; kakó li hočeš doseči dosled-